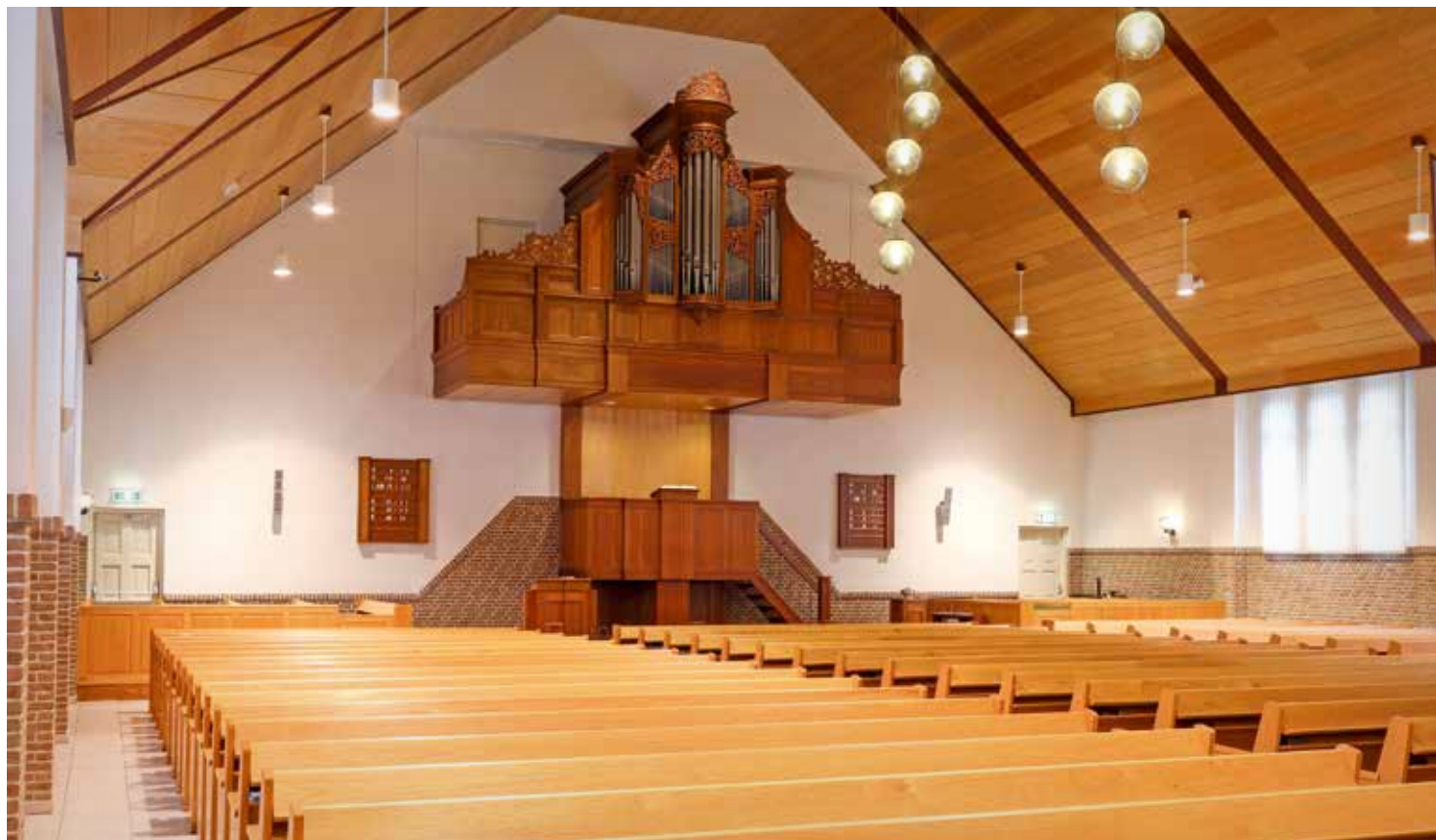

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

AAMBINDER

Gereformeerde Gemeente Benthuzen

29/11/2018
jaargang 97

nr **09**

Ouderling Jacobus van der Knijff (1842-1927) uit Benthuzen is een geoefend kind des Heeren, die bekend staat om zijn tere vroomheid. Dit bezorgt hem echter ook vijanden. Als er op zekere dag brand uitbreekt op zijn boerderij, proberen zijn vijanden het vuur aan te wakkeren door brandende stukken hout in de hooiberg en op het rieten dak te gooien. 'Het zál branden!' roept er een. Als

zijn knecht hem dit in paniek komt vertellen, blijft Van der Knijff echter kalm en gaat hij samen met zijn knecht op de knieën. Wat hij te geloven krijgt, gebeurt: de brandende stukken hout doven vanzelf en de hooiberg en het dak blijven onaangestast! Op 10 december 1927 overlijdt Van der Knijff. Als ouderling C. Bregman hem op zijn sterfbed vraagt hoe het gaat, antwoordt hij: 'Ik lig op rozen.'

De weg van Gods pelgrims

Psalm 84 wordt wel het ‘lied van Gods pelgrims’ genoemd. Deze Psalm is opgedragen aan de kinderen van opstandeling Korach en vertolkt het verlangen van de dichter naar Gods woningen in Sion.

Als zij door het dal der moerbeziebomen doorgaan, stellen zij Hem tot een Fontein; ook zal de regen hen gans rijkelijk overdekken.

Psalm 84:7

In het tekstvers gaat het over de weg naar het heiligdom. Dit pad loopt door het dal der moerbeziebomen, een plaats van verdrukking en verkwikking. Alle ware pelgrims op reis naar het hemelse Sion zullen hiervan iets ervaren.

Wie deze Psalm heeft gedicht, is ons onbekend. Verschillende verklaarders schrijven het pelgrimslied toe aan David in een levensperiode dat hij ver van Gods heiligdom verwijderd was. Deze Psalm is uit het leven van Gods kinderen gegrepen. Nadat de dichter het zielsverlangen van Gods pelgrims heeft verwoord (vers 2-5), beschrijft hij hun weg (vers 6-8). Na een kort en indringend gebed (vers 9-10) besluit hij de Psalm met de rijkdom die ze door Gods genade mogen bezitten (vers 11-13). Het moet onze vraag zijn of we de zaken uit Psalm 84 herkennen in ons leven.

Verlangen

Het zijn Gods pelgrims die door het dal der moerbeziebomen doorgaan. In hun hart zijn de gebaande wegen. Dit wil zeggen dat er in hun binnenste een verlangen is gekomen om op te trekken naar het heiligdom en te verkeren in Gods woningen. Deze begeerte is er van nature niet in ons hart. Daarom moeten we van onze dwaalweg overgezet worden op de weg naar Sion. Dit gebeurt in het uur van de wedergeboorte als een wonder van Gods genade.

De pelgrims op deze weg verlangen naar God en Zijn gemeen-

schap. Gods woningen worden zo uitermate lieflijk voor hen. Ze leren ook uitzien naar Gods altaren. Bij die altaren wordt het werk van de Heere Jezus Christus gepredikt. Er is genade voor de grootste van de zondaren, omdat Hij aan Gods recht heeft voldaan en voor Gods eer heeft gezorgd. Naar Zijn verdienste en voorbede strekt zich het heimwee uit van hun ziel. Zijn wij zulke pelgrims door het dal naar de hoogte van Sion?

Dal van Baca

De reizigers op weg naar Sion gaan door het dal der moerbeziebomen. We kunnen denken aan een dal in de buurt van Jeruzalem, waar deze boomsoort voorkwam. Soms wordt ook gewezen op balsemstruiken, waaruit een bepaald soort hars of sap droop. Anderen zetten de woorden over als ‘dal van tranen’ of vertalen het letterlijk met ‘dal van Baca’. Denk in dit verband aan de titel van een bekend dagboek van J.C. Philpot, “Door Baca’s vallei”.

Samenvattend kunnen we zeggen dat met het dal der moerbeziebomen een droog en afmattend dal bedoeld wordt, een dal van verdrukking en strijd, een tranen- en jammerdal vol bezwaren waardoor de pelgrim moet trekken om in Sion te komen. De weg door het dal van Baca is Gods pelgrims niet vreemd. Zij kennen verdrukking van buitenaf: de satan die aanvecht, de wereld die aantrekt, de zonde die verleidt, de tegenspoed die neerdrukt, het levenskruis dat bezwaart, de Heere Die Zich verbergt. Daarbij komt de verdrukking van binnenuit: de smart over de dorheid van het hart, de inwendige bestrijdingen die de ziel benauwen, het verdorven zondaarsbestaan dat blijft.

Al Gods kinderen kennen de vallei van Baca. We horen Jakob in dit jammerdal uitroepen: ‘Al deze dingen zijn tegen mij’. David vreesde tijdens zijn levensgang: ‘Nu zal ik een der dagen door Sauls hand omkomen’. Paulus klaagde het uit in het dal van de inwendige strijd: ‘Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?’ Voor ieder kind van God loopt de weg door het moerbeidal.

Een Fontein

In het dal van de moerbeziebomen stellen de pelgrims de Heere tot een Fontein. Dit

ds. S. Maljaars,
Meliskerke

In dit nummer

4

Commentaar:
Onder de indruk van
de DKO

9

Het Evangelie voor
de Joden in Budapest

20

Spoken over
innerlijke roerselen

- 2 De weg van Gods pelgrims
- 3 De zesde bede in het Gebed des Heeren [47]
- 5 ‘Ik, die een kind ben in godsvrucht’
- 6 De Engel des HEEREN [3]
- 7 Dichterbij Dordt [44]
- 8 Het Hooglied als inspiratiebron [8]
- 10 Wie zou niet wenen?
- 11 Boekennieuws
- 12 Jeugdtribune
- 13 Kerknieuws
- 14 Berichten
- 15 Kerkdiensten

De zesde bede in het Gebed des Heeren [47]

'En leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van den boze.'

Waar komen verzoeken vandaan? (vervolg)

De ijver van de satan in het verzoeken kan men nog meer in het volgende zien:

Thomas Watson

a. Als hij met zijn verzoeken maar het minste succes behaalt, gaat hij er tot het uiterste mee door. Als zijn voorstel tot zonde post begint te vatten, dringt hij aan op de daad van de zonde.

b. De ijver van satan in het verzoeken ziet men ook in de verscheidenheid van de verzoeken die hij aanwendt. Hij beperkt zich niet tot één soort verzoeking, hij heeft meer dan één strategie.

Als hij merkt dat de ene verzoeking geen succes oplevert, komt hij met een andere. Als hij niet kan verzoeken tot zinnelijke lust, verzoekt hij tot hoogmoed. Als een verzoeking tot hebzucht geen succes heeft, verzoekt hij tot verkwisting. Als hij iemand niet tot wanhoop kan brengen, probeert hij hem tot vermetelheid te brengen. Als hij iemand niet tot goddeloosheid kan leiden, probeert hij hem tot vormelijke godsdienst te brengen. Als hij iemand niet tot slechtheid kan vervoeren, verzoekt hij hem tot dwaling.

3. Bedenk dat satan machtig is in zijn verzoeken. Hij wordt de 'overste dezer wereld' genoemd (Joh. 14:30), de 'sterk gewapende' (Luk. 11:21) en de 'grote, rode draak' (Openb. 12:3, 4), die met zijn staart het derde deel van de sterren neerwerpt. Hij is vol van kracht, aangezien hij een engel is. Hoewel hij zijn heiligheid verloren heeft, heeft hij niet zijn kracht verloren.

Zijn kracht in het verzoeken kan men op verschillende wijzen merken.

a. Als een geest kan hij zichzelf aan de verbeelding meedelen en deze vergiftigen met boze gedachten. Zoals de Heilige Geest goede bewegingen ingeeft, zo werpt de duivel boze gedachten in.

b. Hoewel de satan de wil niet kan dwingen, kan hij wel strelende zaken voorstellen aan de zintuigen, die een grote aantrekkingskracht hebben.

c. Hij kan de verdorvenheden van binnen opwekken en oppoken en in het hart een geneigdheid opwekken om de verzoeking te omhelzen (1 Kron. 21:1).

d. Daar hij een geest is, kan hij zijn verzoeken in onze geest overbrengen, zodat we niet gemakkelijk kunnen onderscheiden of die van hem afkomstig zijn of van onszelf.

4. Overdenk satans list in het verzoeken. Het Griekse woord voor 'verzoeken' betekent: misleiden. Als de satan verzoekt, gebruikt hij menig listige gedragslijn. Wij lezen van 'de diepten des satans' (Openb. 2:24), van zijn gedachten en listen (2 Kor. 2:11), van zijn valstrikken en pijlen. Hij wordt 'leeuw' genoemd om zijn wreedheid en 'oude slang' om zijn sluwheid.

Eerste list

Satan gebruikt in het verzoeken verschillende soorten listen. Hij neemt waar wat de natuurlijke gesteldheid en de geaardheid van iemand is. Hij valt bovenal op het karakter aan. Hij kent niet het hart van de mensen, maar hij kan wel hun pols voelen, hun karakter leren kennen en slaat dienovereenkomstig toe.

(wordt vervolgd)

wil zeggen dat God de Springader is, de Bron, door Wie zij overvloedig verkwikt en gelaafd worden. Zo overwinnen ze de moeilijkheden van hun reis. Door deze Bron wordt het tranendal begaanbaar. Met de Heere als hun Fontein komen ze door de moeitevolle vallei.

God in Christus is voor de pelgrims een Fontein in het dal. Daarvoor moest Gods Zoon vanuit de hemel naar de aarde komen. Zijn pad door dit leven liep door het afmattende dal der moerbeziebomen. Met recht kunnen we zeggen dat de weg van de Borg één Bacadal was. Hij heeft gedorst aan het kruis op Golgotha. In die weg heeft Christus alles volbracht voor Zijn dorstend en kwijnend volk op weg naar Sion. Zo wordt Zijn verdrukking hun vertroosting. Wat een wonder als een vermoeide pelgrim, die in het moerbeidal dreigt te bezwijken, het uit Zijn mond mag horen: 'Zo iemand dorst, die come tot Mij en drinke'. Dan kan zo'n afgetobde reiziger weer verder.

De vroege regen

Er is nog meer verkwikking in het pelgrimsdal. Ook de regen zal hen gans rijkelijk overdekken. De regen ziet hier op de vroege regen die in Israël in het najaar valt. Er is voor de pelgrim in het dal dus zegen van alle kanten: de bron beneden en de regen van boven.

De Zaligmaker heeft ook de regen van Gods Geest voor Zijn pelgrims verdiend. Toen Hij op het Loofhuttenfeest in Jeruzalem nodigde om tot Hem te komen en te drinken, sprak Hij over stromen van levend water. Daarmee bedoelde Hij de gaven van de levendmakende Geest die Hij voor Zijn Sion verwierf. Door Hem ontvangen zij alles.

Al Gods kinderen ervaren bij tijden iets van de verkwikkingen in het dal van Baca. Jakob krijgt nieuwe moed door de boodschap dat zijn zoon Jozef leeft en regeerder is in Egypteland. David sterkt zich op een dieptepunt te Ziklag in de HEERE zijn God. Paulus mag omhoog zien in zijn levensstrijd: 'Ik dank God door Jezus Christus onze Heere'. Zo is er altijd water in het droge dal van de moerbeziebomen.

Kennen wij de weg van Gods pelgrims door de Bacavallei?

Uit: "Het Gebed des Heeren" van Thomas Watson (uitg. Gebr. Koster, Barneveld, 1999).

Onder de indruk van de DKO

ds. W. Silfhout,
Capelle aan den
IJssel

Er is al heel veel gesproken en geschreven over de Synode van Dordrecht. Ook na 400 jaar kan het belang van deze synode voor de kerk van Nederland niet genoeg worden benadrukt.

Dat geldt ook voor de Dordtse Kerkorde (DKO) die op de Synode van Dordrecht werd vastgesteld aan het eind van de synodezittingen, na het vertrek van de buitenlandse afgevaardigden. Maar is die kerkorde nog wel actueel? Kan de kerk daarmee anno 2018 nog wel uit de voeten?

Verrassend vond ik het daarom in het RD van 14 november te lezen dat een predikante van de Voortgezette Gereformeerde Kerk in Nederland, ds. A. van Harten-Tip, voornemens is op de Dordtse Kerkorde aan de Theologische Universiteit Apeldoorn te promoveren. Die promotie heeft inmiddels plaatsgevonden op 20 november.

Velen hebben haar de vraag gesteld: 'Hoe kun je dáár nu op promoveren?' Haar antwoord trof me. Het raakt de kern van de zaak waarover het in de DKO gaat. Ze zei: 'Maar het is zo simpel: de DKO geeft handen en voeten aan wat de Heere Jezus ons voorhoudt, is er de praktische invulling van. En dan valt er in de kerk nog wel wat te winnen. Ik denk dat als de DKO altijd was gevolgd, er heel wat strubbelingen minder zouden zijn geweest.'

Het heeft haar verbaasd hoezeer de Dordtse Kerkorde 'op één lijn staat met de Bijbel, met eerdere kerkorden en bijvoorbeeld ook met de Nederlandse Geloofsbelijdenis'.

Veranderde omstandigheden

Is deze kerkorde nog wel bruikbaar in onze tijd? De formuleringen van de DKO zijn sterk gedateerd. Wie weet nog wat 'credentiebrieven' zijn? Wat betekent het als dienaren van het Woord 'refuseren' om de belijdenis te ondertekenen?

De kerkorde blijft ons de Bijbelse weg wijzen voor de inrichting van het kerkelijk leven.

De kerkelijke, politieke en maatschappelijke omstandigheden zijn nu geheel anders dan ten tijde van de vaststelling van de DKO. Toen was er sprake van een nationale kerk met een overheid die sterk met de kerk verweven was. Nu zien we een verscheidenheid van kerken en een overheid die pretendeert neutraal te zijn. De DKO is door de vaders van Dordt ook niet opgesteld met de gedachte dat deze 400 jaar lang ongewijzigd van kracht zou blijven. Uit het laatste artikel (86) blijkt dat men de mogelijkheid openhield tot wijzigen. Daartoe verklaarde men een generale of nationale synode bevoegd. De overheid heeft echter na 1618-1619 nooit meer toegestaan dat er een nationale synode werd samengeroepen.

Begrippen

Onze Generale Synode heeft het deputaatschap Kerkrecht opdracht gegeven om een wijziging van de DKO voor te bereiden. Uiteraard blijft daarbij gelden dat ook een aangepaste DKO duidelijk in overeenstemming moet zijn met Schrift en belijdenis.

De promovendus maakt in het RD-interview enkele behartigenswaardige opmerkingen. Ds. Van Harten is van mening dat de kerken die in de traditie van Dordt staan zich wel moeten realiseren dat sommige begrippen een andere, een bredere invulling hebben gekregen. Als voorbeeld noemt zij dat in de DKO niet uitdrukkelijk wordt gesteld dat uitsluitend mannen ambtsdragers kunnen zijn. In de huidige context zou dat betekenen dat het juridisch vanzelfsprekend is dat ook vrouwen tot de ambten kunnen worden geroepen. Het is goed om ons van deze dreigende gevaren bewust te zijn, zodat ook in dat opzicht de Bijbelse lijn kan worden aangehouden, ondanks de zo andere maatschappelijke werkelijkheid, die we helaas ook in andere kerkverbanden aantreffen.

Huwelijk

Ook op een ander aangelegen punt gaat zij in. Dat betreft het huwelijk. Terecht stelt zij dat als het begrip 'huwelijk' niet nader wordt gedefinieerd, het gevuld wordt met de inhoud die het in seculier Nederland inmiddels heeft. Dat heeft onze Generale Synode in 2002 gelukkig al voorkomen door te bepalen dat overeenkomstig Gods Woord een huwelijk door de kerk wordt beschouwd als een voor de burgerlijke overheid op Bijbelse gronden gesloten huwelijk tussen één man en één vrouw, naar de zin van de instelling voor het leven aangegaan.

De kerken op gereformeerde grondslag kunnen blij zijn met de Dordtse Kerkorde. De daarin getrokken Bijbelse lijnen voor de inrichting van het kerkelijke leven zijn anno 2018 nog steeds van belang. Beperkte wijziging naar gelang van de maatschappelijke omstandigheden is echter mogelijk en soms ook gewenst. Binnen de grenzen van de Schrift en onze belijdenis. Deze kerkorde blijft ons de Bijbelse weg wijzen voor de inrichting van het kerkelijke leven, maar ook voor de te bewandelen weg bij kerkelijke conflicten. Voor het bewaren van de vrede en de rust binnen de kerk is het volgen van de DKO van groot belang. Met ds. Van Harten-Tip denk ik dat als de DKO altijd was gevolgd, er heel wat strubbelingen minder zouden zijn geweest.

'Ik, die een kind ben in godsvrucht'

Nog maar 23 jaar was Thomas Boston toen hij op 21 september 1699 in zijn eerste gemeente, Simprin, bevestigd werd tot predikant. Maar voordat het zover was, verkeerde hij vele dagen, zoals hij zelf zei, 'in een rusteloze toestand'. Hoe zou hij, een kleine jongeling, ooit in staat zijn een bruid voor Christus te werven, om een visser van mensen te zijn?

Boston was 23 jaar, toen hij bevestigd werd in zijn eerste gemeente, Simprin. Foto: de overgebleven ruïne van de kerk te Simprin.

J. van 't Hul,
Lieren

Het is negen maanden eerder, 6 januari 1699. Boston zit in de Bijbel te lezen. Zijn geest wordt getroffen door Mattheüs 4:19: 'Volgt Mij na, en Ik zal u vissers der mensen maken'. Hij schrijft dan: 'Mijn ziel ging uit naar de vervulling ervan en ik had een sterk verlangen om te weten hoe ik Christus zou kunnen navolgen, met het doel een visser van mensen te worden; en voor mijn persoonlijk onderwijs legde ik mij toe op de schriftelijke beschouwing van deze zaak'.

Die 'schriftelijke beschouwing' leidde later tot het kleine boekje "De kunst van mensen vangen". De schriftelijke beschouwing was voor Boston een 'alleenspraak'. Hij wachtte al geruime tijd op een beroep. Ernstig was hij met zichzelf in gesprek om te onderzoeken of zijn begeerte tot het predikambt voortkwam om zijn eigen wijsheid te verkondigen, of dat het oprecht een roeping van Boven was.

Geen vis in het net

Boston was proponent van de Schotse Presbyteriaanse Kerk. Hij sprak wel een stichtelijk woord, dan hier, dan daar, in het weidse Schotse land. Geen dag zette hij zijn licht onder een korenmaat. Hij preekte vurig, alsof de engelen hem gadesloegen, schrijft hij, maar hij ving niets. Er kwamen maar geen vissen in het net. Naar eigen beleving was hij het ook niet waard om de Naam van Christus op zijn lippen te nemen. 'Ik, die een kind ben in godsvrucht en in de verborgenheid der godzaligheid, die een arme dwaas ben met een krachteloos hart en een oppervlakkig verstand; die liever van anderen zou willen leren dan hen te onderwijzen; die alleen maar kan

waden aan de oever van de diepte waarin anderen ver kunnen doordringen'. Hoe zou iemand als hij met stichting het predikambt kunnen waarnemen? Hij had nog maar zo weinig liefde tot Christus, zo weinig kennis van Hem, zo weinig inzicht in de Schrift. 'Aangezien ik echter geroepen ben tot het preken van dit eeuwig Evangelie, is het mijn plicht en verlangen (Heere, Gij weet het), om te proberen een visser van mensen te zijn'.

Tijdloze kracht

Al deze bange zielsworstelingen staan genoteerd in de alleenspraak "De kunst van mensen vangen". Boston schreef dit boekje waarschijnlijk niet eens met de bedoeling het ooit uit te geven, maar meer voor zichzelf. De Schotse predikant ds. D.D.F. Macdonald schrijft in een Inleiding in de uitgave van uitgeverij Den Hertog (1991): 'De inhoud is echter zozeer ter zake, en van zo'n tijdloze geldingskracht, dat het meer bekendheid waard is. Vanuit die overtuiging wordt het nu opnieuw in het licht gegeven. (...) Het doel, de aard, de arbeid en het loon van trouwe herderlijke zorg worden hierin op duidelijke en verrassende wijze uiteengezet, en het kan geen kwaad dat het geschrift van deze jonge proponent in deze zoetsappige tijd opnieuw door serieuze mensen ter hand genomen wordt'.

Wat kan toch de oorzaak zijn, zo klaagt de jonge Boston, dat zijn prediking zo weinig goeds uitwerkt, 'dat Israël zich niet laat verzamelen?' 'Daar ben ik zonder twijfel gedeeltelijk zelf schuldig aan, voor een groot deel zelfs. Maar wie kan in zo'n geval hulp bieden dan de Heere Zelf? (...) Daarom gaat mijn hart vandaag tot Christus uit en werd mijn ziel gaande gemaakt toen ik die lieflijke belofte van Christus uit Mattheüs 4:19 las'.

Twee woorden

Bij de overdenking van de tekst uit Mattheüs 4 bleef Boston haken bij twee woorden: 'Volg' en: 'Mij'. 'Volgen' is de opdracht. En 'Mij' is het Voorwerp. Volgen is: alle andere bezigheden verlaten en achteraan komen. En Christus is Degene Die gevolgd moet worden. Hij is de Heere Jezus Christus, de grote Visser van mensen, 'Die gezonden werd door de Vader om de verloren schapen van het huis van Israël te vergaderen, Die is en Die was de alwijze God en Die derhalve bij uitstek weet hoe men mensen moet vangen en de mensen kan leren hoe men zo'n visser van anderen wordt'.

(wordt vervolgd)

De Engel des HEEREN [3]

Uit veel Schriftplaatsen blijkt dat de Engel des HEEREN waarachtig God is, maar in het bijzonder twee teksten wijzen Hem aan als Gods Zoon, de tweede Persoon in het Goddelijk Wezen. Namelijk Exodus 23:21 en Jesaja 63:9.

ds. C. Hogchem,
Genemuiden

Van de Engel des HEEREN, Gods Zoon, Die Zich in de oudtestamentische tijd openbaarde in een mannenlichaam of op een andere wijze - van Hém zegt Jehovah: 'Zie, Ik zend een Engel voor uw aangezicht (...) Mijn Naam is in het binnenste van Hem' (Ex. 23:21).

Met 'Mijn Naam' wordt de Naam 'Jehovah' bedoeld, Gods aller-grootste Naam. En nu zegt de HEERE van de Engel des HEEREN - alleen van Hem en van niemand anders - die wonderlijke woorden: Mijn Naam is in het binnenste van Hem. Dat wil zeggen: Hij is van hetzelfde wezen als Ik. Hoedanig Ik ben, zodanig is ook Hij - Hij is waarachtig God met Mij, ook Zijn Naam is Jehovah (zie Ex. 13:21). De Engel des HEEREN is Gods Zoon, Die samen met de Vader en met de Heilige Geest waarachtig en eeuwig God is. Wel wordt Hij van God onderscheiden, maar Hij is tegelijk Zelf God en één met Hem in Naam, macht, verlossing en zegening, in aanbidding en eer. Eeuwen later zou Hij van deze verborgenheid zeggen: 'Ik en de Vader zijn één' (Joh. 10:30). En als Filippus aan Hem vraagt: 'Toon ons de Vader, en het is ons genoeg', zal Hij hem antwoorden: 'Ben Ik zo langen tijd met ulieden, en hebt gij Mij niet gekend, Filippus? Die Mij gezien heeft, die heeft den Vader gezien; en hoe zegt gij: Toon ons den Vader? (...) Geloof Mij, dat Ik in de Vader [ben] en de Vader in Mij is...' (Joh. 14:9-11).

De Engel van Gods aangezicht

De Engel des HEEREN wordt in Jesaja 63:9 'de Engel Zijns aangezichts' genoemd, de Engel van het aangezicht des HEEREN. Van Hem wordt gezegd dat Hij Zijn volk heeft behouden. En dát kan natuurlijk niet het werk van een geschapen engel zijn, maar alleen van Christus, Gods Zoon, de beloofde Messias.

Wat wordt bedoeld met 'Gods aangezicht'? Daar wordt in de Schrift de Heere Zélf mee bedoeld. In het bijzonder zoals Hij zich openbaart. Zet God Zijn aangezicht tégen iemand, dan openbaart Hij zich als Zijn vijand in toorn en wraak. Maar David bad: 'Verhef Gij over ons het licht Uws aanschijns, o HEERE' (Ps. 4:7). De man naar Gods hart begeerde te delen in de gemeenschap van zijn Verbonds-God, hij begeerde te verkeren in

het licht van Zijn vriendelijk aangezicht. 'De Engel van Gods aangezicht' is de Engel door Wie de HEERE Zijn aangezicht - dat is Zichzelf - aan het volk Israël openbaarde. Door Zijn hand heeft Hij hen uit Egypte verlost en Zijn wet op de Horeb gegeven. Door Hem heeft Hij hen door de woestijn geleid en gedragen. De Engel was hun Redder en hun God (Jes. 63:9). Dezelfde Die eeuwen later dat majestieus en onnaspeurlijke Evangeliewoord heeft gesproken: 'Alle dingen zijn Mij overgegeven van Mijn Vader; en niemand kent den Zoon dan de Vader, noch iemand kent den Vader dan de Zoon en dien het de Zoon wil openbaren. Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven' (Matth. 11:27).

Stapsgewijze openbaring

Kwam de Engel des HEEREN in een mannenlichaam, dan openbaarde Hij Zich van stap tot stap. Wie weet beter dan Hij dat ook zelfs de allerheiligsten van zichzelf zwak, klein, zondig en vol vrees zijn? Had Hij zich dadelijk aan hen bekend gemaakt, ze zouden het niet hebben kunnen verdragen. Maar Hij kwam tot hen en sprak vriendelijk met hen, zodanig dat zij pas na verloop van tijd vol eerbied begrepen wie Hij was.

Abraham dacht niet anders dan dat er drie mannen gekomen waren, een heer met twee dienaren.

Anders was hij natuurlijk niet over een maaltijd begonnen. En als hij zich tot de voornaamste van de drie mannen richt en Hem aanspreekt met 'Heere', dan bedoelt hij niets anders dan: mijn heren (Gen. 18:3; zie noot 5).

Ook Gideon spreekt de Reiziger onder de eik (te Ofra) aan met: 'Och mijn heer...' En de vrouw van Manoach wist niet dat het de Engel des HEEREN was, maar zei wel: 'Er kwam een man Gods tot mij, wiens aangezicht was als het aangezicht van een engel Gods, zeer vreselijk'.

De Rechter der ganse aarde

Lezen we de hoofdstukken waarin over de Engel des HEEREN gesproken wordt aan-

dachtig door, dan is er geen twijfel mogelijk: de Engel des HEEREN is Gods Zoon. In de loop van Genesis 18 gaat Abraham begrijpen dat de HEERE hem verschenen is (vers 1).

Die Man blijkt te weten dat Sara gelachen heeft (vers 13). In vers 25 noemt Abraham Hem de Rechter van de ganse aarde en in vers 27 bidt hij Hem met de allerdiepste godsdienstige vernedering. In de laatste zin van dit hoofdstuk staat dat 'de HEERE' wegging als Hij geëindigd had tot Abraham te spreken (vers 33). En dat de twee andere mannen gewone engelen waren, blijkt uit Genesis 19:1: 'En die twee engelen kwamen te Sodom in de avond...! Hén heeft Abraham ook niet HEERE genoemd. En zou hij het gedaan hebben, geloof gerust dat ze geweigerd zouden hebben zich God

of HEERE te laten noemen (Openb. 19:10). In Richteren 6:14 wordt de Engel des HEEREN de 'HEERE' genoemd, maar dat is voor Gideon verborgen. Hij zegt tegen die Man: 'Och, mijn heer...' (vers 13). Maar in vers 22 vreest hij te sterven omdat hij de Engel des HEEREN gezien had van aangezicht tot aangezicht. Immers, wie zal God zien en leven? Maar dan krijgt Gideon licht over de ontmoeting: de maaltijd die hij bereid had, wordt door de Engel des HEEREN in een offer veranderd. Nee, Gideon zal niet vergaan maar voor God bestaan in de Engel des HEEREN, de beloofde Messias. Beter teken had hij niet kunnen krijgen (vers 17). 'Ik zal met u zijn', Gideon, had de Engel hem beloofd (vers 16). Ik met ú - niet alleen persoonlijk maar ook ambtelijk als richter.

Heb ik u niet geroepen en gezonden? Ik zal met U zijn, Ik, de Engel des HEEREN, Gods Zoon. Zeker, de strijd moest nog beginnen, maar Gideon mocht door het geloof zien op die Held en Borg. Toen bouwde hij een altaar en noemde het in heilige vrolijkheid en vol eerbied: 'De HEERE is vrede' (vers 24).

*Gods rechterhand is hoogverheven;
Des HEEREN sterke rechterhand
Doet door haar daân de wereld beven;
Houdt door haar kracht Gods volk in stand.
Ik zal door 's vijands zwaard niet sterven,
Maar leven, en des HEEREN daân,
Waardoor wij zoveel heil verwerven,
Elk, tot Zijn eer, doen gadeslaan.*

(wordt vervolgd)

RUBRIEK **DICHTERBIJ DORDT** [44]

Het is door U, door U alleen...

400 JAAR - SYNODE VAN DORDRECHT

*Uit hoofdstuk 2 van de DL
'...Want dit is geweest de gans
vrije raad, de genadige wil en het
voornemen van God de Vader,
dat de levendmakende en zalig-
makende kracht van de dierbare
dood Zijns Zoons zich uitstrek-
ken zou tot alle uitverkorenen,
om die alleen met het rechtvaar-
digmakende geloof te begiffigen,
en door ditzelve onfeilbaar tot de
zaligheid te brengen; dat is: ...'*

De lijnen van Gods verkiezende liefde (hoofdstuk 1) en de zoenverdiensten van de Middelaar (hoofdstuk 2) komen in dit artikel samen. Aan Gods recht is voldaan (II, 1 en 2), in de arbeid en verdiensten van de Middelaar is geen enkel tekort (3 en 4). Dat wordt verkondigd met bevel van bekering en geloof (5). Echter 'velen vergaan in ongelooft' (6).

heeft alle zaligmakende Geestesgaven - zoals het geloof - verworven. Het is nu de wil en opdracht van de Vader, dat Christus déze allen en déze zeker met het geloof zal begiffigen; dat Hij ze van álle zonden zal reinigen. Hij moet ze allen trouw bewaren. Hij moet ze allen tenslotte heilig en heerlijk voor God stellen. Hiervoor is Christus aangewezen. Hij moet ervoor zorgen, dat dit zo wordt uitgevoerd! Dus: de volvoering van Gods soeverein welbehagen wordt geheel in Christus' doorboorde handen gelegd. Hij zal door Zijn Geest en Woord dit geheel in overeenstemming met de wil des Vaders uitvoeren. Laat dit eens goed tot je doordringen. Het is de eeuwige taal van de Vader: 'Mijn Zoon, zorg er voor dat die en die worden toegebracht. Zorg er voor, dat die en die het ware geloof krijgt. Zorg ervoor dat hij/zij verzoend en vernieuwd wordt; dat het geplante geloof van deze Mijn verkorenen niet ophoudt; dat ze in alle strijd en aanvechting bewaard worden; dat ze eeuwig en rein bij Mij, Uw vader, zullen gesteld worden'. Van Wie is dit alles dus alleen maar afhankelijk? Wiens naam en eer is eraan verbonden, dat het ook werkelijk zó gebeurt? Zeg het eens, volk in de strijd... Wat staat er op het spel? De naam en zaak van 's Vaders Zoon! Wie heeft het meest te verliezen, als gij zoudt omkomen? Als Gods volk de zaligheid zou verliezen, verliest Christus nog veel meer... Dat duldt Gods glorie niet!

Maar er zijn er ook velen, die alleen door Gods genade verlost worden (7). Wat is deze zuivere genade precies? Daarop wordt nu het antwoord gegeven (8). U leest het in het bovenstaande citaat. Met aan het einde de woorden 'dat is'. Daarna volgt namelijk nog een uitvoeriger omschrijving van wat men met deze genade in Christus Jezus bedoelt. Wat staat daar dus?

Gods geheel vrije raad, Zijn genadige wil, 's Vaders voornemen - drie keer wordt ongeveer hetzelfde gezegd - hebben bepaald, dat de verdiensten van Christus zich zouden uitstrekken tot de uitverkorenen. Die alleen zullen het ware geloof ontvangen en die zullen zeker zalig worden. Na 'dat is' wordt dit uitvoerig als volgt uitgelegd. (De rest van dit artikel is niet afgedrukt). Alle uitverkorenen zijn in het genadeverbond wezenlijk begrepen. Zij alleen zijn aan het Verbondshoofd gegeven. Christus

Zie je wel: 'het is door U, door U alleen, om het eeuwig welbehagen'. De verkiezing in Christus als de enige bron van troost voor een uitgewerkt, rechteloos volk. Zing je het lied van Dordt ook van harte mee?

v. A.

Het Hooglied als inspiratiebron [8]

ds. J. Schipper,
Scherpenzeel

We gaan naar de twintigste eeuw. We zijn de reis van de tijden en plaatsen waar het Hooglied als inspiratiebron werd genomen voor verklaring en toepassing begonnen in de Vroege Kerk met Origenes. Nu nog iets over ds. E. van Meer.

Ds. Van Meer (1891-1954) was een hervormd predikant, die een ook onder ons veel gelezen boekwerk heeft geschreven over het Hooglied: "Christus en Zijn bruidskerk". Aanvankelijk waren dat meditatieën die te lezen waren in het Hervormd (Gereformeerd) Gezinsblad "Om Sions wil". Omdat er grote belangstelling was voor de verklaringen, werden ze gebundeld in 1951 in het genoemde boek. Hij schreef nog meer. Wellicht kent u ook zijn veel geraadpleegde dagboek "Leer mij Uw paden". Ook werden meditatieën gebundeld over de Openbaring van Johannes onder de titel "De Alpha en de Omega", alsmede predikaties die hij gehouden heeft over het Bijbelboek Ruth in het najaar van 1941, verzameld onder de titel "Gij zijt de Losser". Van het laatste boekje moet gezegd worden dat sommige preken wat al te allegorisch getoonzet zijn.

Vernieuwing

In het "Woord vooraf" van het boekje over Ruth schreef ds. Van Meer toen: 'Nadat ik reeds meer dan 25 jaren het predikambt had waargenomen, behaagde het den Heere in Zijn goedgunstigheid Zijn Woord voor mij te ontsluiten en levend te maken en ook de belijdenis der vaderen bevindelijk toe te passen aan mijn hart. Het geschiedde in den weg der middelen door den dienst van een eenvoudige, godvruchtige ziel. Egbert van Meer was toen predikant in

Bij de joden is het Hooglied het verhaal van de Verbondsgod en het door Hem verkoren Israël.

Utrecht, waar hij in de oorlogsjaren deze verandering doormaakte. Daardoor verdiepte zijn prediking. En toen hij wegens een rugkwaal emeritaat moest aanvragen, werd hij een dominee wiens geschriften in bevindelijk-gereformeerde kring veel waardering oogstten. De gemeente van Utrecht maakte die verandering mee. Vooral het gereformeerde deel van die gemeente verheugde zich daarover. Als emeritus schreef hij veel voor het "Gereformeerd Weekblad" en voor "Om Sions wil".

Allegorische uitleg

Zijn dagboek "Leer mij Uwe paden" is wellicht het meest gelezen boek van Van Meer, maar "Christus en Zijn bruid" waarschijnlijk zijn meest geliefde. Zijn schoonzoon S. Meijers schreef in het Ten geleide bij de tweede druk: 'Duidelijk is het hoe ondubbelzinnig hij voor de allegorische uitleg van het Hooglied heeft gekozen, een verklaring waarin niet alleen de geestelijke betekenis van de liefdesverhouding van Sálomo met het meisje

uit Sulam bepalend is, maar waarbij ook ieder detail zijn eigen geestelijke betekenis ontvangt. Daarbij heeft hij een lange en krachtige traditie achter zich: bij de joden is het Hooglied het verhaal van de Verbondsgod en het door Hem verkoren Israël; in de oude Christelijke Kerk - Origenes, ongeveer 200 jaar na Christus - is het dat van Christus als de Bruidegom en Zijn Kerk, en deze lijn wordt ook in hoofdzaak doorgetrokken in de kanttekeningen van de Statenvertaling.'

En: 'Het is begrijpelijk dat mijn schoonvader zich én vanwege zijn geestelijke ontwikkeling én vanwege zijn gevoeligheid voor het dichterlijke nauw met het Hooglied verbonden heeft geweten, en daarbij ook een scherp oog ontwikkeld heeft voor de eenheid van dit Lied der liederen, zoals de joden het zeggen, het 'Allerschoonste Lied'.

Standen in het genadeleven

De toonzetting in de bundel met meditatieën van Van Meer is duidelijk bevindelijk met oog voor de onderscheiden standen in het genadeleven. We laten hemzelf nog aan het woord, wanneer hij aan het einde van zijn "Inleiding" schrijft: 'Sulammith is de ganse Kerk. Daaruit vloeit voort, dat het Hooglied de onderscheiden bevindingen en gestalten van Gods erfdeel beschrijft. Doch daaruit vloeit tevens voort, dat niet alle gedeelten van het Hooglied voor elk kind des Heeren even verstaanbaar en dierbaar zullen zijn. Zo is het trouwens ook ten aanzien van andere Bijbelboeken. De wijze waarop een ziel toegebracht en voortgeleid wordt, oefent invloed op haar vatbaarheid voor de boodschap der Schrift. Door hun standelijke leven, alsmede door hun karakter, door hun werkkring en door de omstandigheden, waarin zij verkeren - kortom, door hun menselijke beperktheid zijn alle Sionieten min of meer eenzijdig. De een krijgt het stuk der ellende dieper in te leven dan de ander; maar die ander ontvangt ruimer stof tot roemtaal vanwege de verlossing, of is overvloediger in het dragen van vruchten der dankbaarheid. Laat dit u tot bemoediging zijn, als er in het Hooglied zaken aan de orde komen, waaraan gij weinig kennis hebt, of waar gij zelfs (nog) vreemd tegenover staat. Oorzaak tot verontrusting is er alleen dan, indien geen enkel deel van het Lied der liederen uw consciëntie raakt, uw hart trekt, uw gemoed balsemt, uw geest verblijdt'. Aldus ds. E. van Meer.

(wordt vervolgd)

Het Evangelie voor de Joden in Budapest

Ds. C.J. Meeuse,
namens deputaatschap voor Israël

Samenspreking met kerkenraadsleden van een Hongaars-Gereformeerde Kerk in Budapest met leden van het Deputaatschap. De vierde van links is ds. I. Zöld

Graag vragen we uw hulp voor de Evangelieverkondiging onder de Joden in Budapest. Vanuit deze grote stad zijn in de Tweede Wereldoorlog ongeveer 400.000 mensen naar Auschwitz gevoerd. Nu wonen er nog zo'n 100.000 'beminden om der vaderen wil'. Zouden we hun de weg der zaligheid niet willen wijzen?

Het deputaatschap voor Israël werkt al ongeveer tien jaar in deze hoofdstad van Hongarije. Ds. I. Zöld, predikant van de Hongaars-Gereformeerde Kerk in Roemenië, werkt regelmatig onder de talrijke Joodse inwoners in deze stad. Hij zoekt niet door agressieve colportage, maar op ongedwongen wijze contact te maken en heeft zo in de achterliggende tien jaren veel zaad mogen strooien. Omdat de afstand vanuit zijn woonplaats ettelijke honderden kilometers bedraagt, kost het reizen veel tijd en blijft het moeilijk om gelegde contacten goed te onderhouden. Nu was zowel bij ds. Zöld als bij het deputaatschap het verlangen gerezen om op effectievere wijze te gaan werken. De Heere gaf hem in zijn hart vrijmoedigheid om naar Budapest te gaan verhuizen en zich helemaal te geven voor het evangelisatiewerk onder het Joodse volk. Binnen het deputaatschap leefde al langere tijd het verlangen om meer te gaan

doen onder dit deel van het verstrooide Israël. Zowel in Roemenië als in Nederland is deze zaak bij de Heere neergelegd. We kregen vrijmoedigheid hierover gesprekken te voeren met een kerkenraad van de Hongaars-Gereformeerde Kerk in Budapest. Met blijdschap hebben we ervaren hoe de mogelijkheid geboden werd om het werk in Hongarije kerkelijk te funderen en dan toch hieraan vanuit ons kerkverband inhoud te geven en dit aan te sturen.

Kerkelijke structuren

Ons deputaatschap hecht er zeer aan dat ds. Zöld officieel verbonden blijft aan zijn kerkverband. Een predikant moet onder kerkelijk toezicht staan en daar ook verantwoording afleggen van zijn werkzaamheden. Anderzijds maken wij gebruik van zijn diensten en is hij ook ons verantwoordig verschuldigd. In het verleden hebben we daarom al intensieve contacten met hem gehad en we hebben met verwondering ervaren hoezeer hij de bevindelijke

waarheid liefheeft. Hij is enkele malen in de vakantietijd naar Nederland gekomen om lessen van deputaten te krijgen, met name ook ten aanzien van de geloofsleer. Er waren blijde ogenblikken en we ervoeren herkenning in de geestelijke verlangens die we koesteren ten aanzien van het werk van de Heilige Geest.

Na twee werkbezoeken aan Budapest hebben we de mogelijkheid gekregen om het werk voor de toekomst binnen kerkelijke structuren uit te oefenen. Aan onze zijde zal er verslaglegging zijn naar onze Generale Synode.

Toekomstperspectief

Het is bij zendingswerk of bij evangelieverkondiging, maar ook bij werk in eigen gemeenten, niet mogelijk om te vertellen wat er tot stand zal worden gebracht. We worden geroepen om 'brood op het water te werpen'. Wij vervullen de beloften die er nog liggen voor het Joodse volk niet. We leren - en als het goed is beleven we het ook zo - dat er tussen de beloften die God geeft en de vervulling ervan, beleefd wordt dat wij ze niet vervullen en we het ons onwaardig maken dat God het doet. En dan doet Hij het toch, op Zijn tijd en wijze. De Heere Jezus zei tegen Zijn discipelen kort voor Zijn hemelvaart: 'Het komt u niet toe te weten de tijden of gelegenheden, die de Vader in Zijn eigen macht gesteld heeft' (Hand. 1:7). We moeten het in Gods hand geven. Maar we mogen wel vragen om uw gebed.

Uw hulp

U zult begrijpen dat er aan dit werk kosten verbonden zijn. We hebben het ervaren als een nieuwe opening die de Heere ons geeft, en dit geeft ons vrijmoedigheid om een beroep te doen op uw vrijgevigheid. We doen het ook met schroom, omdat we weten dat er al gegeven wordt voor het werk in het land Israël zelf. Niet graag zien we die bedragen verminderen, zeker niet nu volgend jaar student Dekker daar als predikant bevestigd hoopt te worden. Anderzijds hebben we toch vrijmoedigheid om uw hulp te vragen.

Aan het slot van het jaar zijn er gemeenten die overzien wat ze nog willen geven aan werk in Gods Koninkrijk. We hopen van harte dat u iets geeft voor dit werk in Budapest.

We hebben nog ongeveer 25.000 euro nodig om aan het begrote bedrag te komen. Soms zijn er bedrijven die nog iets willen geven aan een goed doel. En vanzelf zijn ook particuliere giften hartelijk welkom, en wel op IBAN NL49 ABNA 0461 8637 23 van het deputaatschap voor Israël.

Wie zou niet wenen?

De ernst van seksueel misbruik

ds. F. Mulder,
voorzitter van de
Commissie van
Advies

Wie zou niet wenen als je regelmatig berichten leest over seksueel misbruik en/of seksuele intimidatie. De gevolgen hiervan zijn zo ingrijpend. Slachtoffers (mannelijk en vrouwelijk) kunnen er jarenlang mee te kampen hebben.

In het verre verleden leefde onder ons nog weleens de gedachte dat seksueel misbruik alleen in de 'boze wereld' voorkwam. Inmiddels is deze gedachte door de feiten achterhaald. Het wijzen met een beschuldigende vinger naar andere kerkverbanden kunnen we beter nalaten. Cijfers van op dit terrein werkzame instellingen laten helaas zien dat dit kwaad nauwelijks te beteugelen valt. Ook in Gods Woord kunnen we hiervan schrijvende voorbeelden lezen. Het is en blijft een groot kwaad als een ambtsdrager, of iemand anders die in de kerk een bepaalde (gezags)positie heeft, grensoverschrijdend gedrag vertoont.

Op de agenda

De kerk heeft hier te doen wat in haar vermogen ligt. Het zou goed zijn als kerkenraden deze problematiek wat hoger op hun kerkenraadsagenda zouden plaatsen. De kerkenraad draagt verantwoordelijkheid voor alles wat zich in en rond de kerk afspeelt. Kerkenraden zouden zich moeten afvragen of het niet verstandig zou zijn om een protocol vast te stellen hoe met deze problematiek wordt omgegaan. Dit protocol kan de kerkenraad opnemen in de kerkbode of plaatsen op de eigen website. Angst dat hiermee iets wordt losgemaakt wat we niet willen (weten), mag hier niet leidend zijn. Iemand aanwijzen die op dit terrein deskundig is, is ook een mogelijkheid. Het geeft slachtoffers vertrouwen in de kerk(enraad). Men voelt zich serieus ge-

Het mocht ons voortdurend gebed wel zijn of de Heere ook op dit tere terrein Zijn opzicht over onze gemeenten zou willen houden. Bovenal of Hij door Zijn Goddelijk opzicht een ieder van ons voor het kwaad van misbruik wil bewaren.

nomen waardoor men vaak toch de stap durft te zetten om te vertellen wat er is meegemaakt. Het kan ook een belangrijke rol spelen in het verwerkingsproces. Slachtoffers kunnen het misbruik dan ook beter een plaats geven in het leven. Als we zelf (gelukkig) nog niet met dit grensoverschrijdende gedrag te maken hebben gehad, kunnen we ons nauwelijks voorstellen wat de psychische en/of lichamelijke gevolgen voor het slachtoffer zijn. Ook in de prediking mag deze problematiek niet verzwegen worden. Hoewel de prediking over het zevende gebod daar bij uitstek een goede gelegenheid voor biedt, kan dat ook heel goed bij het vijfde gebod. Verschil in leeftijd en/of het uitoefenen van gezag op een jongere gaan in de praktijk met seksueel misbruik en/of seksuele intimidatie nogal eens samen op. Het behoeft geen betoog dat in dergelijke situaties ook andere geboden worden overtreden. Zonder volledig te willen zijn

is ook het negende gebod (het geven van vals getuigenis) aan de orde.

Commissie van Advies

Een aantal jaren geleden heeft onze Generale Synode voor deze problematiek een commissie ingesteld. Deze 'Commissie van Advies inzake seksueel misbruik' (CvA) is bevoegd voor kerkelijke en/of pastorale relaties. Het gaat dan over misbruik door een ambtsdrager (diaken, ouderling of predikant), of door een andere gezagspersoon in de kerk, zoals een koster, een organist of een leidinggevende van een vereniging.

De commissie is er dus niet om te adviseren bij seksueel misbruik tussen gemeenteleden onderling, waarbij geen ambtsdrager of kerkelijk leidinggevende is betrokken. Dit betekent overigens niet dat de kerkenraad hierin geen taak heeft. Zij heeft het opzicht over de gemeente en de handhaving van Gods heilige geboden. Op de website www.gergeminfo.nl kan men lezen hoe de Commissie van Advies is samengesteld. Ook is aangegeven op welke wijze de commissie kan worden ingeschakeld. De commissie functioneert volledig onafhankelijk. De leden van de commissie zijn zich ervan bewust dat men met zeer vertrouwelijke gegevens omgaat. Het voorkomen van verdere beschadiging voor slachtoffers en door daders heeft hoge prioriteit.

De Commissie van Advies is samengesteld uit deskundigen vanuit meerdere disciplines, dus uit mensen die vanuit verschillende invalshoeken met deze problematiek in aanraking komen. Na een traject van hoor- en wederhoor kan de commissie de kerkenraad helpen om in een zogenaamd 'Verslag van bevindingen' een zorgvuldig afgewogen beslissing te nemen. Dit verslag wordt toegezonden aan de kerkenraad, de aangeklaagde en het slachtoffer. Overigens kan de commissie alleen adviezen geven. Het is de kerkenraad die het laatste woord geeft. Is een slachtoffer het met de genomen beslissing en/of maatregel niet eens, dan is er een beroepsmogelijkheid (de classis).

Weerhoudende genade

Het mocht ons voortdurend gebed wel zijn of de Heere ook op dit tere terrein Zijn opzicht over onze gemeenten zou willen houden. Bovenal of Hij door Zijn Goddelijk opzicht een ieder van ons voor het kwaad van misbruik wil bewaren. Een mens is zonder Gods weerhoudende genade niet tot veel, maar tot alles in staat. Genade zal dit alleen maar doen beamen.

Boekennieuws

"Stemmen over Israël", ds. J.M.D. de Heer; uitg. deputaatschap voor Israël, 160 pag.; € 11,95.

Stemmen over Israël

Door de eeuwen heen zijn er kerkvaders, oudvaders en hedendaagse theologen die gesproken en geschreven hebben over Israël en het Joodse volk in het licht van Gods Woord. Ds. J.M.D. de Heer heeft hier geruime tijd aandacht aan geschonken in de Israël-bode in de rubriek "Stemmen uit het verleden". Onder de titel "Stemmen over Israël" is door het deputaatschap voor Israël een boek uitgegeven waarin een bloemlezing te vinden is van verschillende bijdragen uit deze rubriek.

De kerk van alle eeuwen is aan het woord over Gods beloften voor het Joodse volk. In totaal klinken 61 stemmen uit het verleden en heden. Zo spreekt kerkvader Augustinus over de opdracht van de kerk met betrekking tot de beloften Gods: 'Of de Joden deze dingen nu met vreugde horen of met verontwaardiging, wij moeten toch, waar wij kunnen, deze dingen met liefde voor hen verkondigen'.

Met name klinkt in het boek door dat de kerk der eeuwen zich mag verwonderen over het verkiezend welbehagen Gods. Zoals ds. G.H. Kersten het verwoordt: 'Er is hoop voor het zaad Jakobs; het zijn vanwege de verkiezing beminden om der vaderen wil en

God zal hen niet eeuwiglijk verstoten'. Ds. W.C. Lamain sluit daarbij aan: 'Daar liggen nog onvervulde beloften. En zolang de laatste van de uitverkorenen niet is toegebracht kan Christus niet komen op de wolken des hemels'.

Deze gepaste bezinning met betrekking tot het Joodse volk is en blijft zeer actueel. Met de aankoop van deze uitgave steunt u het werk onder het Joodse volk. Het boek is overzichtelijk en de visies van de verschillende predikanten en theologen zijn op eenvoudige wijze verwoord. Tevens is het boek rijk en fraai geïllustreerd. Ik sluit mij aan bij de wens van de voorzitter van het deputaatschap, die het boek van een voorwoord heeft voorzien, dat deze uitgave tot zegen mag zijn voor het werk onder het Joodse volk, maar ook voor de lezer.

ds. M.T. Al-Chalabi, Brakel

"Op de leerschool van het gebed", ds. J. Mijnders; uitg. Den Hertog, Houten; 224 blz.; € 14,90.

Op de leerschool van het gebed

Onze geliefde oude broeder ds. J. Mijnders zet in het Voorwoord van deze onderwijzende bundel met meditatie "Op de leerschool van het gebed" in met: 'Onder biddend opzien hebben wij getracht een weinig inhoud te geven aan de titel van deze 52 meditatie, namelijk: "Op de leerschool van het gebed". Een school nooit zonder Hoofd en zonder leerlingen. Een school waarvan met recht gezegd kan en moet worden wat wij lezen in Jesaja 54:13: 'En al uw kinderen zullen van den HEERE geleerd zijn'. De grote Leraar ter gerechtigheid bringe u op deze leerschool. Een school waarbij de leerlingen in dit leven nooit zo ver vorderen dat ze van school af kunnen. Integendeel, wanneer ze menen tot de hoogste klas bevorderd te zullen worden, moeten ze gewaarworden dat de Leraar hen terugzet naar de laagste groep, waar ze moeten ervaren een dwaas te zijn en te blijven in zichzelf'.

Het is bijzonder dat de Heere ds. Mijnders geeft dat hij op zo'n hoge leeftijd (97 jaar) Gods Woord nog kan preken, maar ook nog mag schrijven voor het nageslacht. Opnieuw zien we hoe onze broeder op Schriftuurlijke en bevindelijke wijze Gods Woord, maar ook vanuit de Heidelbergse Catechismus, het gebed dat Christus Zelf aan Zijn jongeren heeft geleerd, aan het hart legt. Door liefde en eerlijkheid gedreven wordt de teerheid van het gebed beschreven. Met recht is de titel van het boek "Op de leerschool". Bij elke tekst wordt eenvoudig en liefdevol aangewezen

hoe hoog en heilig God is, maar ook de weg waarlangs een verloren mens Christus nodig krijgt om weer met God in een verzoende betrekking te komen. In elke meditatie wordt indringend persoonlijk de vraag aan het hart gelegd: hoe is het nu met u? Het is mooi dat iedere meditatie uit 'de geestelijke apotheek' afgesloten wordt met een passende berijmde psalm. Van harte bevelen wij deze leerzame meditatiebundel aan en wensen dat deze velen tot een eeuwige zegen mag zijn. Wederom is de opbrengst van deze uitgave bestemd voor het werk van het deputaatschap Evangelisatie. Wanneer u dit boek bestelt bij dit deputaatschap komt de gehele opbrengst ten goede van het evangelisatiewerk. De schrijver beveelt dat in het Voorwoord van harte aan. Bestellen kan via: evgg.nl/meditatiebundel of telefonisch: 0348-489961.

ds. J. van Laar, Barneveld

Gezichtsbedrog

P.C. Beeke, Middelburg

Het station in Arnhem. Ik zit rustig te wachten in mijn trein. 'Over enkele ogenblikken vertrekt de intercity naar Utrecht...'. Mooi zo, nog even en we gaan.

Op het spoor naast ons staat ook een trein. Ik zie mensen elkaar gedag zeggen en een plaatsje zoeken. Ha, er komt beweging, we rijden. Ik hoor al de cadans van de wielen op het spoor. We rollen langs de stilstaande trein, eerst langzaam, al gauw sneller. Dag Arnhem!

Wat is dat? Zie ik opeens door mijn raam het lege perron en het geluid is weg. Ik ben nog op het station, merk ik tot mijn schrik! Vergiste ik me? Even weggedroomd misschien? Nu begrijp ik het. Niet mijn trein, maar juist de andere vertrok

en wij staan stil. Niet wij gleden langs die trein, maar hij reed óns voorbij. Ik dacht: we zijn vertrokken, maar de reis moet nog beginnen.

Heb je het ook weleens meegemaakt? Je wist 'zeker' dat je het goed zag, toch was het mis. Denken dat het zus was en toch was het zó. Hoe kan dat zomaar gebeuren? Jacqueline van der Waals (een bekende dichteres) had het door. Ze beschrijft haar 'stations-ervaring' in het gedicht "De spoortrein":

*'Het scheen mijn onbetrouwbaar oog,
alsof mijn trein zich voortbewoog;
voorbij die and're, vreemde trein,
die onbeweeg'lijk bleef in schijn...'*

Gezichtsbedrog dus! Wat we nodig hebben is een vast oriëntatiepunt, geen

rijdende trein of andere beweeglijke dingen. Schijn bedriegt.

Wat leert de spoortrein jou en mij? Vertrouw niet op je ogen, die zijn bedrieglijk. Je kunt je in jezelf vergissen (in andere mensen trouwens ook). Zoek nooit houvast in beweeglijke dingen die schuiven, maar in God alleen. Zoals Jacqueline van der Waals het noemt: *'het enig, eeuwig vaste punt, waar je de blik op richten kunt'*.

Zo echt Bijbel-vast!

vervolgverhaal

47

Palko de kleine evangelist

J.W. van den Berg

'Waar denk je over, mijn zoon?', vraagt de priester dan ineens.

'Ik, eh... ik denk over de Heilige Geest. Wat moet ik doen om Hem te bezitten?'

'Wel, dat staat hier in het Boek, de hemelse Vader wil de Geest geven aan ieder die Hem erom vraagt.' 'Bedoelt u dan dat de Heilige Geest in mijn hart kan komen?' vraagt Palko verbaasd.

'Zonder twijfel, mijn jongen. Kijk eens naar de zon. Zie eens hoe ze voortgaat langs de hemel. Stralend, immens groot en vol majesteit neemt zij haar weg door het heelal. En kijk nu eens naar de druppel op deze grasspriet! Wat zie je daarin?' 'Oh', roept Palko verwonderd uit, 'de zon in

zo'n kleine druppel!'

'Juist, zo kan nu ook de Heilige Geest, als die grote God, komen in jouw kleine hart. Dag Palko, tot dinsdag.'

De volgende dag daalt Lesina de berg af met een groot pak, waarin zijn eigendommen zitten. Palko volgt hem met een kleiner stuk bagage.

'Je zei gisteren dat je zonden vergeven zijn. Hoe weet je dat?' vraagt Lesina als ze een goed eind op weg zijn en het pad zo breed is, dat ze naast elkaar kunnen lopen.

'Omdat ik mijn zonden aan de Heere Jezus beleden heb en Hij ze weggenomen heeft. Ik vroeg het Hem en Hij deed het.' Lesina kijkt de jongen bedroefd aan en zegt: 'Dat zal bij mij niet gebeuren, nee, dat zal ik nooit kunnen zeggen.' 'Waarom? Hoe kan u dat nu zeggen! Jezus heeft de macht om zonden te vergeven en Hij is zo goed, Hij wil het ook doen.' Lesina schudt zijn hoofd. 'Nee, mij niet. Luister Palko, ik zal je iets vertellen, wat ik nog nooit aan iemand anders verteld heb. Ik doe dat alleen, opdat jij voor mij zult bidden. Het blijft een geheim tussen ons.'

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

Te Leiderdorp, ds. B. Labee te Veenendaal;
Te Middelburg-Zuid,
ds. G.J.N. Moens te Lisse;
Te Moerkapelle,
ds. P.G. Heijkamp te Emmeloord;
Te Nieuw-Beijerland,
ds. A. Schot te Nunspeet;
Te Oudemirdum,
ds. F. Mulder te Rhenen;
Te Sint Annaland, ds. C. van Ruitenburg
te Krimpen aan den IJssel;
Te Urk, ds. G. van Manen te Elspeet;
Te Waardenburg,
ds. C. van Krimpen te Yerseke.

Bedankt:

Voor Oosterland,
ds. G. van Manen te Elspeet.

VERSLAG VERGADERING CLASSIS GOUDA 5 OKTOBER 2018 TE ZOETERMEER

Namens de roepende kerk van Moerkapelle opent ds. G.W.S. Mulder de vergadering op de gebruikelijke wijze. Vervolgens memoreert hij o.a. het volgende:

Benthuizen: op 24 april is overleden ouderling A. Leune op de leeftijd van 67 jaar. Hij heeft deze gemeente 32 jaar mogen dienen, eerst 6 jaar als diaken en hierna 26 jaar als ouderling.

Boskoop: op 26 april is J.C. van Ginkel benoemd tot ridder in de Orde van Oranje-Nassau. Hij was jarenlang actief in diverse kerkelijke en maatschappelijke verbanden.

Den Haag-Scheveningen: op 12 september was het 45 jaar geleden dat ds. J. Driessen in de Gereformeerde Gemeente te Oostkapelle in het ambt van predikant bevestigd werd. Stolwijk: Na bijna 6 jaar nam ds. G. Hoogerland op 24 april afscheid van de gemeente Stolwijk in verband met zijn vertrek naar de gemeente Rotterdam-IJsselmonde.

In een dienst op 20 juni 2018, die door ds. G. Hoogerland geleid werd, is het 75-jarig bestaan van de gemeente, geïnstitueerd in 1943, herdacht.

Ambtsjubileum ds. H. Paul:

Op 17 september mocht ds. H. Paul, emeritus

predikant, gedenken dat hij vijfenveertig jaar geleden in het ambt van predikant is bevestigd in de gemeente Rotterdam-Zuidwijk

Moderamen

De vergadering gaat akkoord met de volgende samenstelling van het moderamen: preses: ds. H.A. van Zetten; assessoren: ds. G. Clements en ds. G.W.S. Mulder; quaestor: oud. J. Wolterink; 2^e scriba: oud. M.J.W. Hoek en 1^e scriba: oud. P.A. van Bokhoven.

Consulentschappen

De consulentschappen worden als volgt verdeeld in verband met het vertrek van ds. W. Harinck: Alphen aan den Rijn: ds. J.J. Tanis, Benthuizen: ds. G.W.S. Mulder, Berkenwoude: ds. G. Clements als 1^e consulent en ds. J.J. Tanis als 2^e consulent, Boskoop: ds. H.A. van Zetten, Delft: ds. G.W.S. Mulder, Den Haag-Scheveningen: ds. H.A. van Zetten, Gouda: ds. H.A. van Zetten, 's-Gravenzande: ds. H.A. van Zetten, Moerkapelle: ds. G.W.S. Mulder, Naaldwijk: ds. H.A. van Zetten. Stolwijk: ds. G.W.S. Mulder en Zoetermeer: ds. J.J. Tanis.

Mededeling ambtsdragersconferentie

Van de Commissie voor de ambtsdragersconferenties is bericht ontvangen, dat zij in samenwerking met het deputaatschap voor kerkrecht op vrijdagavond 24 mei 2019 een conferentie willen beleggen over zaken met betrekking tot kerkrecht/huwelijkskwesties.

Rapport Commissie aangepaste catechisatie

Ontvangen is het jaarverslag van de commissie aangepaste catechisatie in de classis Gouda in het seizoen 2017/2018. Dit werk mag zijn voortgang hebben en wordt met liefde gedaan. Vaak mag er betrokkenheid bij de catechisanten worden opgemerkt. De preses vraagt om de voorbede voor deze catechisaties.

Rapporten kerkvisitatie

Besproken worden de verslagen van de kerkvisitaties die in het tweede kwartaal 2018 bij de gemeenten binnen de classis zijn gehouden.

De preses geeft aan, dat de meest cruciale

vraag de vrucht op de prediking betreft. Ondanks de zorgen over wereldgelijkvormigheid en oppervlakkigheid mag er in de gemeenten toch ook het werk van Gods Geest in harten worden gevonden, soms meer verborgen, soms duidelijker. Zolang zon en maan er zijn, zal het werk van kind tot kind voortgaan, want Zijn huis zal vol worden. Laat er gebed zijn dat de Naam van God zal worden verheerlijkt. Jesaja zegt dat het welbehagen des HEEREN door de hand van Christus gelukkig zal voortgaan.

Appelschrift

Vanuit een gemeente uit de classis is een appelschrift ingediend. Dat wordt behandeld in de aanwezigheid van alleen ambtsdragers.

Kerkelijke eenheid

Ter behandeling is een brief van de kerkenraad van de gemeente Stolwijk waarin de kerkenraad de kerkelijke verdeeldheid als nood en schuld benoemt. De classis besluit de brief van Stolwijk ongewijzigd door te zenden naar de Particuliere Synode Noord-West. In de aanbiedingsbrief zullen de vragen en opmerkingen vanuit de classisvergadering worden verwoord.

De volgende vragen zullen aan de Particuliere Synode Noord-West voorgelegd worden:

- Is het mogelijk om een gezamenlijke bidstond te beleggen, bij voorkeur samen met de kerken waarmee het Deputaatschap Kerkelijke Eenheid in gesprek is, teneinde:
 - Te belijden onze gezamenlijke schuld voor God vanwege de kerkelijke verdeeldheid.
 - Uit te spreken ons gezamenlijk verlangen naar herstel van de eenheid.
 - In het gebed de Heere te vragen om ons de weg naar eenheid te wijzen en te doen gaan.
- Is de Synode bereid het mandaat van het Deputaatschap Kerkelijke Eenheid zodanig aan te passen dat bevordering van bewustwording van deze nood en schuld onder het mandaat van het deputaatschap vallen?

Classicale Evangelisatiecommissie (CEC)

Er wordt onderzoek gedaan naar de mogelijkheid om het leeggekomen kerkgebouw te Scheveningen te herbestemmen voor

evangelisatiewerk vanuit de classis. In de volgende vergadering van de classis zal een besluit hierover worden genomen.

Benoeming lid Raad van advies De Vluchtheuvel

Het deputaatschap voor Diaconale en Maatschappelijke Zorg heeft in een brief aan de

classis gevraagd een lid te benoemen in de Raad van Advies van De Vluchtheuvel. De vergadering besluit om diaken L.W. Both uit Gouda als zodanig te benoemen.

Aanwijzen van de roepende kerk

De gemeente Naaldwijk wordt aangewezen als de roepende kerk voor de volgende clas-

sisvergadering die gehouden zal worden op 1 februari 2019.

Sluiting

Op verzoek eindigt oud. M. Paul van de roepende kerk op de gebruikelijke wijze.

P.A. van Bokhoven, 1^e scriba

Berichten

PREKENBUNDEL DS. A. MOERKERKEN

Verschenen is het boek "Naar het land dat Ik u wijzen zal", van de hand van ds. A. Moerkerken. Hierin wordt in twaalf overdenkingen het leven van Abraham overdacht. De prijs hiervan bedraagt € 14,90 (exclusief verzendkosten). Te bestellen via bax@kliksafe.nl of tel. 010-4519137 (tussen 18.00 en 20.00 uur). De netto-opbrengst zal (bij bestelling via genoemd adres) volledig ten goede komen aan "Vakantieweken voor mensen met een beperking".

KERSTBIJEENKOMST VOOR MENSEN MET VERSTANDELIJKE BEPERKING

De oudervereniging Helpende Handen, afd. De Bevelanden, nodigt u uit om de kerstbijeenkomst bij te wonen op zaterdag 15 december, aanvang 14.30, in de Elimkerk van de Gereformeerde Gemeente te 's-Gravenpolder. Opening en Bijbelverhaal door ds. A.J. de Waard. Een crèche is aanwezig. Deze bijeenkomst wordt georganiseerd voor mensen met een verstandelijke beperking. Ook familieleden en belangstellenden zijn welkom.

KERSTBIJEENKOMST MET CLUB MEFIBÓSETH TE LEERDAM

Kerstbijeenkomst met club Mefibóseth op zaterdag 15 december, aanvang 14.30 uur, in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Leerdam. Ds. P. Mulder hoopt een kerstvertelling te doen. Iedereen is welkom.

INSCHRIJVING VOOR CGO-LEERGANG EVANGELISATIE IN RIJSSEN

Op donderdag 10 januari start de CGO, in samenwerking met het deputaatschap Evangelisatie, opnieuw een boeiende leergang Evangelisatie. Locatie: de Tabernakelkerk te Rijssen. Steeds vaker kom je als gemeentelid

in aanraking met mensen die weinig weten van de Bijbel en het christelijk geloof. Tijdens zeven donderdagavonden (14 lessen) behandelen deputaten en evangelisten praktische en leerzame onderwerpen. Bent u betrokken bij evangelisatiewerk? Of gewoon geïnteresseerd? Schrijf u dan in. Voor het lesprogramma en aanmelding kunt u terecht op de CGO-website www.cgo.nu.

ZANGBIJEENKOMSTEN

Alkmaar

De evangelisatiepost Bij de Bron te Alkmaar organiseert een kerstzangavond op zaterdag 15 december, aanvang 19.30 uur. Locatie: Kapelkerk, Laat 80, m.m.v. ensemble Con Passione en het christelijk koor Chenánja uit Ede. Dirigent Jan Hendrik van Schothorst. Entree € 2,50 p.p. Collecte voor evangelisatiepost Alkmaar.

Bruinisse

Psalmzangavond op zaterdag 8 december, aanvang 19.30 uur, in de kerk van de Gereformeerde Gemeente in Nederland te Bruinisse. m.m.v. de organisten: Martin Weststrate en Stephan Folmer. Algehele leiding: ds. A. Schultink.

Collecte voor: Diaconaal Gastenhuis de Oase in Ouddorp, de Schutse gehandicaptenzorg (nieuwbouw locatie Oud-Vossemeer) en Stéphanos (weeskinderen in Malawi). De organisatie is in handen van Stichting Zeeland Zingt. (www.stichtingzeelandzingt.nl).

Ede

Psalmzangavond op vrijdag 7 december, aanvang 20.00 uur, in de Petrakerk van de Gereformeerde Gemeente te Ede, m.m.v. het mannenkoor Jeduthun en Marcel van de Ketterij, orgel. Collecte voor stichting Stéphanos.

Merksem (België)

Adventzangavond op zaterdag 8 december, aanvang 19.45 uur, in de Sint Jozefkerk, Het Meuleken 1 in Antwerpen/Merksem, m.m.v. het christelijk samengesteld mannenkoor Zeeland, het jongerenkoor Hananja uit Tholen, organist Jan Rozendaal en violiste Rebecca van Zandwijk. Algehele leiding evangelist A. van Setten. Collecte voor evangelisatiepost De Bron.

Opheusden

Psalmzangavond met bovenstem op zaterdag 1 december, aanvang 19.30 uur, in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Opheusden, m.m.v. de Betuwse bovenstemgroep uit Opheusden. Opening, sluiting en meditatie door ds. W. Mouw. Pieter Heykoop, orgel. Collecte voor de kerk.

Rhenen

Oudejaarssamenzangavond op zaterdag 29 december, aanvang 19.30 uur, in de Cunerakerk te Rhenen. Opening, sluiting en meditatie door ds. W. Mouw. Orgelbespeling door Pieter Heykoop. Tevens is op die avond de nieuwe cd met oudejaarssamenzang met bovenstem in de Grote Kerk te Dordrecht verkrijgbaar. Collecte voor GBS (voor Bijbelverspreiding in Moldavië).

Rotterdam

Eindejaarspsalmzangmiddag op woensdag 27 december, aanvang 13.30 uur, in de Doelen te Rotterdam, met medewerking van o.a. een zendingskoor, een groot samengesteld mannenkoor en diverse instrumentalisten en musici. Spreker: H. Visser die binnenkort door ZGG uitgezonden wordt als evangelist naar Albanië. Reserveren: www.dedoelen.nl

Waarde

Kerstzangavond op vrijdag 7 december, **aanvang** 19.45 uur, in de Adullamkerk van de Gereformeerde Gemeente te Waarde, m.m.v. het gemengd koor Marnix uit Vlissingen, gemengd koor Praise the Lord, orgel Bram Bout en twee musici. Appelwoord

door André de Kievit.
Collecte t.b.v. stichting Hulp Vervolgde Christenen.

Zwolle

Zangavond op zaterdag 1 december, **aanvang** 19.30 uur, in de Boazkerk van de

Gereformeerde Gemeente te Zwolle, met medewerking van o.a. gemengd koor Opent uwen mond uit Scherpenzeel, orgel Frans van de Lagemaat, gemengd koor Bel Canto uit Zwolle, orgel Bert-Jaap van de Weg.

Kerkdiensten

ZONDAG 2 DECEMBER 2018

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. C. Sonneveld; Amersfoort 16.30 uur (H.D.) ds. M.H. Schot; Amsterdam 15.00 uur ds. A. Verschuure; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; Arnhem 19.00 uur ds. B. Labee; Barendrecht 10.00 uur ds. J. Mijnders en 19.00 uur ds. L. Blok; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Berkenwoude 10.00 uur ds. A.J. de Waard; Bodegraven 10.00 uur ds. H. Paul en 19.00 uur ds. W.A. Zondag; Borssele 9.30 en 18.00 uur ds. D. de Wit; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 16.30 uur ds. W. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 19.00 uur ds. H. Brons; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Deventer 15.00 uur ds. J.B. Huisman; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Dordrecht 9.30 uur ds. W. Harinck; Ede 9.30 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 en 16.00 uur ds. W.A. Zondag; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enter 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. M. Karens; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; Goudswaard 18.00 uur ds. B. van der Heiden; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. J. Schipper; Groningen 16.00 uur stud. M.L. Dekker; Haamstede 16.30 uur ds. C. Harinck; Hardinxveld-Giessendam 9.30 (H.D.) en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 uur ds. M.H. Schot; Hilversum 18.00 uur ds. J.J. van Ekeveld; Hoedekenskerke 14.00 uur ds. C. van Krimpen; Hoogeveen 19.00 uur stud. M.L. Dekker; Hoogvliet 10.00 uur ds. J. Driessen; Houten 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 9.30 (H.A.) en 15.30 uur ds. D.W. Tuinier; Kapelle-

Biezeling 15.00 uur ds. D. de Wit; Katwijk aan Zee 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. A. Verschuure; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 14.30 uur ds. A.P. Baaijens; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Leerdam 10.00 en 18.00 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Leiderdorp 16.30 uur ds. J. Driessen; Lelystad 9.30 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Lisse 10.00 en 16.00 uur (H.D.) ds. G.J.N. Moens; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. S. Maljaars; Melissant 14.30 uur ds. K. Boeder; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 uur ds. C.J. Meeuse; Mijdrecht 18.00 uur ds. W. Visscher; Naaldwijk 19.00 uur ds. G. Clements; Nieuw-Beijerland 9.30 uur ds. B. van der Heiden en 15.30 uur ds. A.J. de Waard; Nieuwer ter Aa 15.30 uur ds. P. Mulder; Nieuwe-Tonge 15.30 uur ds. G. Pater; Nijkerk 9.30 uur ds. J.J. van Ekeveld en 18.30 uur ds. M. Joosse; Nisse 9.30 en 14.30 uur ds. J.W. Verweij; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur (H.D.) ds. A. Schot; Ooltgensplaat 19.00 uur ds. G.J. Baan; Oosterland 10.00 en 18.30 uur stud. P.C. Vlot; Oostkapelle 9.30 uur ds. C. Harinck en 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Opheusden 10.00 en 17.30 uur ds. W. Mouw; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. G. Pater; Poederloijen 14.30 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Poortugaal 9.30 uur ds. W. Silfhout en 19.00 uur ds. C. Sonneveld; Poortvliet 14.30 uur ds. P.D. den Haan; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; Rilland-Bath 14.00 uur ds. G.J. Baan en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. J.J. Tanis; Rotterdam-Centrum 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 16.30 uur ds. G. Hoogerland; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; Scherpenzeel 18.30 uur ds. A. Schot; Slidrecht 11.30 en 18.30 uur ds. A.T. Huijser; Soest 9.30 (H.A.) en 15.00 uur

ds. W. Visscher; Spijkenisse 16.00 uur ds. A.T. Huijser; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. J.B. Zippro; Terwolde - De Vecht 14.30 uur (H.D.) ds. A. Schreuder; Tholen 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. P. Mulder; Utrecht 12.30 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. B. Labee; Vlaardingen 10.00 en 16.30 uur ds. H. Brons; Vlissingen 17.00 uur ds. S. Maljaars; Waarde 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 10.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; Wierden 15.00 uur ds. S.W. Janse; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. P.G. Heijkamp; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. C.J. Meeuse; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 9.30 en 17.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Zwolle 15.00 uur ds. G. van Manen.

DINSDAG 4 DECEMBER 2018

Brakel 19.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Ede 19.30 uur ds. M. Joosse; Krimpen a/d IJssel 15.45 uur (huw.bev.) ds. C. van Ruitenburg; Naaldwijk 19.45 uur ds. J. Schipper; Oude-Tonge 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Terwolde - De Vecht 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Uddel 19.30 uur (GBS-dienst) ds. A. Verschuure; Westzaan 19.30 uur ds. W. Harinck.

WOENSDAG 5 DECEMBER 2018

Barneveld-Zuid 19.30 uur ds. J. van Laar; Doetinchem 19.30 uur ds. A.A. Brugge; Middelharnis 19.30 uur ds. C.J. Meeuse; Mijdrecht 19.30 uur ds. E. Bakker; Nisse 19.30 uur ds. D. de Wit; Ooltgensplaat 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Rijssen-Noord 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. G. Hoogerland; Stolwijk 19.30 uur ds. A. Verschuure; Waardenburg 19.30 uur ds. M. Karens; Zeist 19.30 uur ds. J.J. van Ekeveld.

DONDERDAG 6 DECEMBER 2018

Aalst 19.30 uur ds. W.A. Zondag; Hoofddorp

19.45 uur ds. W. Visscher; Hoogeveen 19.30 uur ds. J. van Laar; Houten 19.45 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Krimpen a/d IJssel 15.30 uur (huw.bev.) ds. C. van Ruitenburg; Leerdam 19.30 uur ds. A. Schot; Meeuwen 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Nijkerk 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Ouddorp 19.30 uur ds. G. Pater; Ridderkerk-Slikkerveer 19.30 uur ds. J.J. van Eckeveld; Waarde 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Zwolle 19.30 uur ds. C.A. van Dieren.

VRIJDAG 7 DECEMBER 2018

De Valk-Wekerom 13.45 uur (huw.bev.) ds. B.J.

van Boven; Rijssen-Zuid 14.00 uur (huw.bev.) ds. S.W. Janse.

ZATERDAG 8 DECEMBER 2018

Dordrecht 10.30 uur (dovendienst) ds. W. Harinck.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 2 DECEMBER 2018

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c)

9.30 en 12.00 (Bijbeluur) en 16.00 uur evang. G. Baan; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 11.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Advertenties

**Goedeboeken
nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl**

Gevraagd: huishoudelijke hulp
voor een ochtend in de week, bij oudere mevr. in **Ochten**. Voor info kunt u bellen naar 0344-646149/06-23716701

werkmattalent.nl / vacatures

• MEDEWERKER TOUROPERATING, AMIGO REIZEN, HENDRIK-IDO-AMBACHT • INTERN BEGELEIDER, SCHOOL MET DE BIJBEL, RANDWIJK • VERKOPER (ERVARING IN DHZ), TECHNISCH BOUWCENTRUM EDERVEEN • TEAMLEIDER, DE WARTBURG, WOUDEBERG • WERKVERARINGSPL. ORTHO-PEDAGOGIE OF PSYCHOLOGIE (JEUGD), ELEOS, ZWOLLE

Praktijk den Uijl

**biedt hulp vanuit een Bijbelse visie
aan kinderen, jongeren
en volwassenen bij o.a.:**

- Verlies- en rouwverwerking
- Seksueel misbruik en seksverslaving
- Opvoedingsvragen en opvoedingsondersteuning
- Laag zelfbeeld en faalangst
- Problemen binnen huwelijk, gezin en/of relatie
- Weinig zelfvertrouwen
- Arbeidsproblemen en burn-out
- Vragen rondom persoonlijkheid en gedrag
- Talent en hoogbegaafd
- Andere problemen waar u mee 'zit' en over wilt spreken

Veelal worden de gesprekken (gedeeltelijk) vergoed vanuit de aanvullende verzekering. Informeer hiervoor bij uw zorgverzekeraar.

**Praktijk
den Uijl**

psychosociale hulpverlening
& contextuele therapie

Wormerhoek 14M
2905 TX Capelle a/d IJssel

010 - 7 411 411
06 43 85 85 08
info@praktijkdenuijl.nl

Gesprekslocaties in Capelle a/d IJssel, Barneveld en Yerseke

www.praktijkdenuijl.nl

Intensieve reis door **Chili, Argentinië & Brazilië** incl. Paaseiland en Iquacu watervallen 15 juli - 3 aug. 2019. Info: famdejonge@solcon.nl of 06-49498553
Info avond: DV 7 december in Gouda

ES Vakanties
Vakanties in eigen sfeer

Voordelig met het hele gezin in eigen sfeer naar zon, water en bergen?
Vanaf € 495,- per week staat uw **stacaravan in Oostenrijk** klaar. Nederlandstalige kerkdiensten en animatieteam voor jong en oud.
Info: www.es-vakanties.nl
of bel: 055 3030083.

Psychologenpraktijk
Brouwer

- Onderzoek
- Advies
- Begeleiding
- Behandeling

**Hulpverlening aan kinderen,
jongeren en volwassenen**

Bij o.a.: ADHD · angst · burn-out · depressie · faalangst · fobie · gedragsproblemen · identiteitsproblemen · lichamelijke spanningsklachten · negatief zelfbeeld · onzekerheid · opvoedingsproblemen · paniek · piekeren · PDD-NOS · relatieproblemen · slaapproblemen · somberheid · spanning · stress · syndroom van Asperger.

Voor verdere informatie en aanmelding:

T 0180 - 42 69 55
E info@psychbrouwer.nl
I www.psychbrouwer.nl

Vestigingen in Ridderkerk, Barneveld en Meteren

Kootwijkerbroek: te huur, per 1 febr. 2019, woonruimte in het buitengebied, voor een jong stel. Tel. 0612929880.

**Boekhandel
De ZONNEBLOEM**
Dorpsstraat 164 - Scherpenzeel (gld)
033-2774355
www.boekhandeldezonnebloem.nl

Begrafenisonderneming
Treur
Kroostweg 22
3704 ED Zeist
030 692 42 58
06 573 156 89
info@begrafenisondernemingtreur.nl

www.begrafenisondernemingtreur.nl

VACATURE DIRIGENT

Voor ons Jeugdkoor HOSANNA in Benthuisen, zijn wij op zoek naar een enthousiaste **dirigent (m/v)**.

Ons koor telt zo'n 40 kinderen in de leeftijd van 6 - 12 jaar en we repeteren op donderdagavond van 18.30 tot 19.15 uur. Daarnaast verzorgen we ongeveer 4 uitvoeringen per seizoen in onze gemeente en in de regio.

Zie je het als een uitdaging om onze nieuwe dirigent te worden of ben je geïnteresseerd en wil je meer informatie? Stuur dan z.s.m. een mailtje met je CV naar jkhosanna@gmail.com

Voor al uw vertalingen Nederlands-Engels
en Engels-Nederlands

www.meeusevertaalservice.nl
info@meeusevertaalservice.nl

HAARKNIPCURSUS in BARNEVELD,
DV 4 en 5 jan. 2019 overdag,
bij voldoende aanmeldingen.
Meer informatie of opgave:
a-hvandewoestijne@kliksafe.nl

Reformatische Psychologenpraktijk Nederland

Reformatische Psychologenpraktijk Nederland biedt identiteit bewuste behandeling en begeleiding en psychologisch onderzoek aan volwassenen, jongeren en kinderen met psychosociale en psychologische vragen en problemen.

Ohmweg 1g, 2952 BD Alblasserdam
078 - 69 32 808 of info@rpnederland.nl
Bezoek onze website voor meer informatie, de tarieven en aanmelding.
www.rpnederland.nl

Identiteitsbewust • Persoonlijk • Vertrouwelijk • Doelgericht

De Verrassing
Bungalowpark

Welkom terug op ons park!

Al 60 jaar verrassend op Texel!

www.deverrassing.nl | 0222 31 89 06

Relaties
Seksualiteit
Burn-out
Onzekerheid
ADHD – Autisme
Identiteit
Opvoeding
Rouw

WWW.ABCONSULTS.NL

ABCONSULTS
Precies de hulp die je nodig hebt!

STEUNEN WAAR HET NODIG IS

Vast gelopen of hulp nodig? Worden de zorgen te groot of het verdriet te zwaar? Bloei Psychosociale Hulpverlening biedt hulp wanneer het even niet meer gaat en staat open voor iedereen die ondersteuning, advies of begeleiding wenst.

Ik, Dorathé, bied begeleiding aan kinderen, jongeren en volwassenen. In de ondersteuning richt ik mij o.a. op:

- Familie/relatieproblemen
- Persoonlijke problemen
- Rouw en verlies

Kijk voor het uitgebreide aanbod op www.bloei-hulpverlening.nl of bel naar 06-36462176 en maak vrijblijvend een gratis kennismakingsgesprek.

Dorathé van Leeuwen
Waterschans 24
3905 XR Veenendaal

Zin in een nieuwe vloer?
DE VLOERENKONING.NL
PVC-Laminaat-Parket
Maak een vrijblijvende afspraak:
info@devloerenkoning.nl 06-19557166

Gevraagd: huishoudelijke hulp,
jong gezin, **omgeving Barneveld.**
Tijden in overleg. Tel. 06-11824416

Yerseke
Adventsangavond
Zaterdag 8 dec. 19.30 uur
Jeugdkoor David,
G.K. Yerseke, M.K. Ethan
Alg.leiding Ds. C. v. Krimpen
Collecte Proj. Delitzsch GBS
Allen hartelijk welkom!

Kees van Asselt
begrafenisondernemer

Oor een waardige en stijlvolle verzorging met aandacht voor persoonlijke wensen.

Vraag GRATIS ons 'laatste wensen' boekje aan.

Woudenberg e.o. m. 06 15 45 11 30 i. www.kvanasselt.nl

GEZOCHT:
Zorgassistenten voor verzorgingshuis Free Presbyterian Church of Scotland

Locatie: eiland Harris, Schotse westkust

Er zijn vacatures voor zorgassistenten in het Leverburgh Care Home (LCH) op het eiland Harris (de zuiderheft van het eiland Lewis) in het noordwesten van Schotland. Het verzorgingshuis heeft een christelijke grondslag en telt 17 bewoners.

Zie: www.fpchurch.org.uk/care-homes/leverburgh-care-home

Onderkomen: Een huis voor personeel met drie slaapkamers is beschikbaar nabij het verzorgingshuis.

CAO-VVT geen vereiste.

Voor een **functiebeschrijving** (Engels en Nederlands) en een **soliciteringsformulier**, mail naar: leverburghhome@hebrides.net

Voor **vragen** over het leven in de Schotse Hebriden, bel naar: Alexander Thomson, 06 5357 1919

KLASSIEKE ORGELS...

Johannus Eminent
Domus Monarke
Cantilena enz.

Ruime ervaring in zaal- en kerkgorgels

Stolk Orgels

NIEUWERKERK A/D IJSSEL
Vrijheidslaan 55 - tel. (0180) 31 56 52

Krabbedijkje Nederhemert Nrd. Papendrecht

www.stolkorgels.nl

Zoekt u een mediator?

Bel: 06 - 53868881

www.bvissersmediation.nl

Zojuist verschenen! Bijbels dagboek

12e
jaargang

Bij het geopende Woord

Bij het geopende Woord is een bijbels dagboek geschreven door diverse predikanten uit de Gereformeerde Gemeenten. Alle scribenten behandelen per maand een onderwerp, zoals: Abraham, Jefta, Lydia, enkele gelijkenissen, Paulus te Korinthe, Paulus in Antiochië, enkele Psalmen enzovoort. Achterin het dagboek zijn bijdragen opgenomen voor de feestdagen. De stukjes zijn kort en er is een duidelijk lettertype gebruikt.

Aan dit dagboek werkten mee: ds. E.C. Adams, ds. P. Blok, ds. K. Boeder, ds. A.A. Brugge, ds. J.M.D. de Heer (feestdagen), ds. W.J. Karels, ds. S. Maljaars, ds. C. Neele, ds. C. van Ruitenburg, ds. J.W. Verweij en ds. D. de Wit. Ook zijn bijdragen opgenomen van wijlen ds. J. van Belzen en wijlen ds. J. Koster.

Een dagboek voor het hele gezin!

13,95 Geb. 378 blz.

www.gebrkoster.nl

Uitgeverij Boekhandel
GK Gebr. Koster
Nairacstraat 17, Barneveld
tel. 0342 - 41 69 86

verkrigbaar bij de boekhandel

- ✓ **Ambtskleding**
- ✓ **HERENKLEDING**
- ✓ **Trouwkostuums**

Geerts
herenkleding

Dorpsstraat 229
3925 KC Scherpenzeel
033 277 88 99
www.geertsherenkleding.nl

Begrafenisonderneming de Jongh

*Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begrafenissen*

Hardinxveld-Giessendam 0184 - 61 11 54	Waardenburg 0418 - 65 20 39
Werkendam 0183 - 70 10 17	Dordrecht e.o. 078 - 641 27 40
Nieuw-Lekkerland 0184 - 68 38 38	

Dag en nacht
persoonlijk
bereikbaar.

H. de Jongh
D.D.E. Melieste
M.K. Ligthart
A.J. van Lieburg

www.begrafenisondernemingdejongh.nl

CAMPING EN CHALETPARK

"DE VERBORGEN HOEK"

Kom kamperen in FRIESLAND of huur
CHALET of compleet ingerichte
LODGETENT bij de FRIESE MEREN
www.deverborgenhoek.nl 0514-602065

Te huur: 2-3 pers. vakantiehuise,
Valkseweg 8 te **Barneveld.**
Tel. 0342-412663.

NIEUWE DAGBOEKEN

DS. I. KIEVIT
Het levende Brood
Dagboek bij de Bijbel.
Dit dagboek onderscheidt
zich van het eerder
verschenen Dagelijks
manna door de lengte
van de meditatie, die in
deze uitgave aanzienlijk
korter zijn.
gebonden | 33129483
381 blz. | € 18,50

DS. J. MIJNDERS
**Uw goedheid
kroont de
jaargetijden**
Dagboek bij de Bijbel.
Uit de geschriften van ds.
Mijnders, kenmerkend
door helderheid en
eenvoud, is een dagboek
samengesteld.
gebonden | 33129445
384 blz. | € 19,90

DS. A. MOERKERKEN E.A.
**Licht voor
mijn pad**
Dagboek bij de Bijbel.
De dichter van Psalm
119 bedient zich van
beeldspraak als hij Gods
Woord beschrijft als een
licht op zijn levenspad.
gebonden | 33129216
380 blz. | € 19,90

ALINE VAN DE MAAT
EN ELISABETH VAN
WOUDENBERGH (RED.)
Eva!
Dagboek voor meiden.
Geschreven voor jonge
meiden (15-17 jaar).
Vanuit Gods Woord komen
thema's aan de orde die
actueel zijn in hun leven.
gebonden | 33129490
376 blz. | € 14,90

M. QUIST
Kom tot Mij
Dagboek over de kerk.
Op een eenvoudige
manier wordt over de
erendienst in de kerk
geschreven.
Met bij elk thema een
passende illustratie.
paperback | 33129391
393 blz. | € 15,90

Den Hertog uitgeverij

AL ONZE UITGAVEN ZIJN OOK IN UW BOEKHANDEL VERKRIJGBAAR
Elzenkade 6 - Houten Tel. (030) 637 34 34 www.hertog.nl
Postbus 150, 3990 DD Houten E-mail: boeken@hertog.nl info: www.uitgeverijdenhertog.nl

Urgent need for Reformed education in Canada

Calvin Christian School, affiliated with the NRC (Ger. Gem.) of Southern Alberta, has several teaching vacancies for 2019-2020 which will impact our ability to offer continued education to the children of our congregations.

We would be grateful to welcome applications from competent, versatile, and dedicated teachers of any grade/age level, who also have a love for the truth which is according to godliness. More information about CCS can be found at lesgevenincanada.nl. Should the Lord incline your heart to apply, please submit a cover letter with your resumé or c.v. to office@ccschool.ca.

Calvin
Christian
School
Coalhurst, Alberta

For more information about the vacancies, available immigration support, or the application process, please contact the principal Marc Slingerland:

001-403-381-3030

marc.slingerland@ccschool.ca

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatoisch Psycholoog

Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl

Psychologische Hulpverlening

begrafenisverzorging
Den Hollander

- Alleen begrafenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

🏠 Mozartlaan 13
3131ES Vlaardingen
☎ 010 - 460 05 09

✉ info@tdenh.nl

🌐 www.begravenisverzorgingdenhollander.nl

UW EIGEN CHALET IN ZEELAND

NEUWE CHALETPLAATSEN
OP CAMPING SCHOOLZICHT

EEN ÉCHTE
FAMILIECAMPING
VOOR JONG EN OUD
OP VEELZIJDIG
WALCHEREN
VLAKBIJ DE
NOORDZEEKUST

VOOR MEER INFORMATIE KIJK OP
WWW.SCHOOLZICHT.NL OF BEL (0118) 58 33 33
U BENT ALTIJD WELKOM IN AAGTEKERKE

Camping
Schoolzicht

Colofon

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteurs: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J.J. Verhage

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E gjvanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-513597
E b.labee@kliksafe.nl

Meditaties

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten

J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk
T 0180-420865, F 0180-423583
E jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten:
uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum
van verschijning van De Saambinder in de
daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
Postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
vóór de week van verschijning aangele-
verd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,35 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De
Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 14,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober)
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
*afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON L0R 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

De redactie behoudt zich het recht voor
ingezonden bijdragen, kerknieuws, berich-
ten en advertenties zonder overleg aan te
passen, in te korten of zonder opgave van
reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aan-
sprakelijkheid betreffende de inhoud van
de advertenties en de (recensies van de)
aangekondigde boeken.

Ds. Labee over:

Spreken over innerlijke roerselen

Bij het lezen van levensbeschrijvingen over kinderen van God kwam deze vraag bij mij boven. Soms verlang je om te spreken over wat ervaren is onder de prediking. Maar ik ben bang mezelf te bedoelen en een tijdgeloof te bezitten. Is het goed om over deze dingen te spreken?

Verlangen

Het zal allen, waarin de Heere werkt, weleens overkomen zijn. Het verlangen om te spreken over de innerlijke roerselen in de ziel en tegelijk die andere stemmen van binnen. De vrees voor zelfbedrog of zelfbedoelen. Of om veel meer te zeggen dan je later zou wensen. De vraagsteller schreef over schroom om te spreken op het huisbezoek met de ambtsdragers. Toch menen we voluit te kunnen zeggen dat het goed is om over deze dingen te spreken. Het is ook een middel dat de Heere kan gebruiken tot onderwijs. Ambtsdragers kunnen niet in de ziel kijken en zullen zich ongetwijfeld weleens vergissen. Ze hebben ook geen behoefte aan een groot verhaal, met veel rechtzinnige termen. Maar ze ontmoeten zo graag arme zondaren die stamelen van hun ongeluk en schuld. Zondaren die onder de bediening der verzoening onderwijs hebben gekregen over de weg van zalig worden, om niet. Als er gesproken mag worden over het ware geloof en de (nadere) vereniging met de Zaligmaker, Jezus Christus. Dan springt de ziel van een ambtsdrager weleens op van vreugde. Soms is het ook moeilijk als er zaken gehoord worden die niet naar de Heilige Schrift zijn. Er is dan Geesteslicht en -leiding nodig om eerlijk ambtelijk onderwijs te geven. De Spreukendichter Salomo schrijft (27:17): 'Ijzer scherpt men met ijzer; alzo scherpt een man het aangezicht zijns naasten'. De kanttekening (39) merkt daarbij op: 'Versta het gelaat of wezen des

aanschijs, tot droefheid, vrees, toorn, enz., gesteld zijnde, hetwelk een ander naar gelegenheid der zaak door samenspreking opwekt, als hij met goed onderwijs, troost en raad het hart naar behoren stiert en sterkt'.

Maar dat (nader) onderwijs kan de Heere ook gebruiken. Wat is het tot zegen geweest voor Nicodémus, toen hij voor het eerst hoorde van de grote Ambtsdrager dat hij wederom geboren moest worden. En (om niet meer te noemen) het onderwijs van de Heere Jezus werd de Samaritaanse vrouw, dicht bij Sichar, tot eeuwige zegen.

Verbondenheid

Het genadewerk van Gods Geest in het hart legt ook een hartelijke band tussen de kinderen Gods. De Bijbel tekent ons de liefdesband tussen Jakob en Jozef, Naomi en Ruth, David en Jonathan, Andreas en Petrus, de Emmaüsgangers en Paulus en Timotheüs. Door wonderlijke wegen bracht de Heere hen soms samen. Eén ding zal hen verbonden hebben: het verlangen te spreken over de dingen die het Koninkrijk Gods aangaan. Het is de ondervinding van dezelfde nood, van de strijd met dezelfde oude mens der zonde en van dezelfde hoop in Christus die hen samenbindt en doet zeggen met ds. J. Groenewegen (1707-1780): 'Zoete banden, die mij binden, aan des Heeren lieve volk'. Zij hebben Dezelfde Christus lief gekregen en begeren te schuilen achter Zijn bloed. Bijzonder is het als de Heere - ook vandaag - samenbrengt en verbindt aan andere pelgrims. We denken zo aan het begin van de adventtijd aan Maria, de moeder des Heeren, en Elisabeth. Maria werd door de engel Gabriël gewezen op haar nicht. Onvergetelijk is de ontmoeting geweest van beide vrouwen. Al was de één jong en de ander al oud; Maria een arme uit het verachte Nazareth en Elisabeth de vrouw van een geachte priester, ze droegen beiden het geheim van een Godswonder. Toen deze vrouwen elkaar ontmoetten en met elkaar spraken, smolten hun harten ineen. Ze hebben het niet over een ander gehad, maar over Hem waar heel hun hart mee vervuld was. Dan wordt Elisabeth vervuld met de Heilige Geest en gaat Maria haar lofzang zingen: 'Mijn ziel maakt groot den Heere, en mijn geest verheugt zich in God, mijn Zaligmaker'.

De Bijbel tekent ons de liefdesband tussen David en Jonathan

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.